

οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής συνεργασίας και, κυρίως, συνεταιρισμών στην αμυντική βιομηχανική ανάπτυξη». Παράλληλα, ο Τσεβκιόζ δήλωνε εμπέδως πλιν σαφώς την πρόθεση και της αντιπολίτευσης να παίξει ρόλο η Τουρκία ως περιφερειακή δύναμη. «Η Τουρκία, με τη στρατηγική και μοναδική της θέση μεταξύ της ΕΕ, της Μέσης Ανατολής και του Καυκάσου θα ευνοεί μη σχισματική και ειρηνική εξωτερική πολιτική, εξισορροπώντας τις γειτονικές χώρες και όλες τις περιφερειακές δυνάμεις».

Όσον αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, δηλώνει ότι «διανύουν όντως θετική πορεία μετά τον τραγικό σεισμό, που κατέστρεψε έντεκα επαρχίες της Τουρκίας. Ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών, ο υπουργός Αμυνας και ο υπουργός Μετανάστευσης επισκέφθηκαν την Τουρκία, ανοίγοντας σίγουρα ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις μας. Η Συμμαχία του Εθνους σκοπεύει να αναπτύξει σχέσεις καλής γειτονίας με την Ελλάδα, κάτι που θα συνέβαινε ούτως ή άλλως μετά τις εκλογές. Δεν πρέπει να περιμένουμε τραγωδίες ή καταστροφές για να αποκαταστήσουμε τους διμερείς μας δεσμούς. Αλλωστε, και οι δύο χώρες έχουν εκλογές σχεδόν ταυτόχρονα και θα έχουν νέες κυβερνήσεις με νέες εντολές. Οι μετεκλογικές διμερείς σχέσεις θα δώσουν ένα

νέο όραμα και θα ανοίξουν έναν νέο ορίζοντα. Ο κ. Κιλντνάρτογλου είναι ένας μη συγκρουσιακός και φιλήσυχος δημοκράτης. Θα προσεγγίσει την ελληνική ηγεσία με θετικές και εποικοδομητικές πολιτικές. Ανέφερε επανειλημμένα ότι ο διάλογος και η διπλωματία θα είναι η κύρια προσέγγισή του στην εξωτερική πολιτική. Έχει επίσης πει ότι δεν υπάρχει ουσιαστικό κανένα πρόβλημα που να μην μπορεί να επιλυθεί μέσω γνήσιου, προσανατολισμένου στα αποτελέσματα διαλόγου».

Σχετικά με το Μεταναστευτικό λέει ότι «θα εξετάσουμε και θα επιδιώξουμε καλύτερη εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ - Τουρκίας για τη μετανάστευση. Δεν θα την καταργήσουμε, αλλά θα ανανεώσουμε και θα βελτιώσουμε την εφαρμογή της». Ασκει, πάντως, κριτική στην ΕΕ λέγοντας ότι το πρόβλημα πηγάζει επίσης από το ότι δεν υπάρχει συνολική ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική. «Τα κράτη - μέλη έχουν τις εθνικές τους μεταναστευτικές πολιτικές, αλλά δεν υπάρχει συνολική μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ. Χρειάζεται κοινή, αμοιβαία ασφαλής και λειτουργική μεταναστευτική πολιτική και μπορεί να επιτευχθεί μόνο με κοινές προσπάθειες. Η ανεξέλεγκτη μετανάστευση προκαλεί πανικό και χάος. Πρέπει να αναπτύξουμε μια διαχειρίσιμη κοινή μεταναστευτική πολιτική».

Σχετικά με τον ρόλο της Τουρκίας στον πόλεμο στην Ουκρανία ξεκαθαρίζει ότι «ορισμένες δηλώσεις του Έρντογάν έχουν ερμηνευθεί σαν να τάσσεται η Τουρκία στο πλευρό της Ρωσίας. Ωστόσο, είναι προφανές ότι η Τουρκία ήταν αρκετά ενεργή στη διευκόλυνση της ανταλλαγής κρατουμένων μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας και μεσολάβησε επίσης για μια βιώσιμη εφαρμογή του διαδρόμου εξαγωγών σιτηρών. Η κυβέρνηση του Κιλντνάρτογλου θα συνεχίσει αυτές τις προσπάθειες. Η ασφάλεια της Μαύρης Θάλασσας είναι και ασφάλεια της Τουρκίας. Πρέπει λοιπόν να επιτύχουμε ειρήνη μεταξύ των δύο ανταρξόμενων μερών, όχι απλώς κατάπαυση του πυρός, αλλά μια γνήσια, διαρκή ειρηνευτική συμφωνία. Διαφορετικά, η συνολική ευρωπαϊκή ασφάλεια θα τεθεί σε κίνδυνο».

Είπε

Η συμμαχία της αντιπολίτευσης είναι αποφασισμένη να συνεχίσει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, με απώτερο στόχο να γίνει μέλος της ΕΕ

ΤΟΥ ΕΚΡΕΜ ΕΔΔΥ ΓΟΥΖΕΛΔΕΡΕ

Τι προοπτικές υπάρχουν για τις εκλογές;

Η προεκλογική εκστρατεία στην Τουρκία εισέρχεται στην καθοριστική της φάση. Και τα 26 κόμματα που συμμετέχουν στις εκλογές της 14ης Μαΐου έχουν καταθέσει τις λίστες με τους υποψήφιούς τους. Η μεγαλύτερη αντιπολιτευόμενη συμμαχία, υπό την ηγεσία του κεμαλικού - σοσιαλδημοκρατικού Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP), κατάφερε να καταρτίσει κοινές λίστες στις περισσότερες από τις 81 επαρχίες. Το CHP κατεβαίνει υποψήφιο από κοινού με τέσσερα ακόμα κόμματα, γεγονός που διευρύνει το έρεισμά του και εξασφαλίζει στα μικρότερα κόμματα εγγυημένες έδρες στο κοινοβούλιο, αφού δεν χρειάζεται να ξεπεράσουν το όριο του 7%.

Η συμμαχία γύρω από το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP) δεν κατάφερε να κάνει το ίδιο. Ο μεγαλύτερος εταίρος, το Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (MHP), κατεβαίνει υποψήφιο με δικές του λίστες. Το AKP έχει στις δικές του λίστες μόνο μέλη των μικρών ισλαμιστικών κομμάτων Hüdä και του (πρώην) κεντροαριστερού DSP, το κόμμα που είχε ιδρύσει ο πρώην πρωθυπουργός Ετζεβίτ. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Οσμάν Σερτ από το Ankara Institute εκτιμά πως η συμμαχία του AKP θα εξασφαλίσει περίπου 10-15 λιγότερους βουλευτές από ό,τι αν είχε κοινές λίστες υποψηφίων με το MHP.

Όστόσο, το AKP έκανε καλύτερη δουλειά από το CHP όσον αφορά την τοποθέτηση υποψηφίων. Και οι 17 σημερινοί υπουργοί του AKP είναι επίσης υποψήφιοι βουλευτές, συχνά επικεφαλής στις λίστες, ορισμένοι από αυτούς στις σεισοπληκτικές ζώνες. Στο CHP υπάρχει ήδη μια διάθεση μετεκλογικής κατανομής των αξιωμάτων. Λόγω αυτής της στάσης, ορισμένα από τα πιο γνωστά ονόματα, όπως αυτό της Σελίν Σαγέκ Μπέκε, γενικής γραμματέως και βουλευτού της Σμύρνης, δεν κατεβαίνουν υποψήφιοι για μία βουλευτική έδρα διότι ποταίνουν σε υπουργικές θέσεις. Ο λόγος για αυτό είναι πως όταν ένας βουλευτής γίνεται υπουργός, το κόμμα κάνει την έδρα αυτή στο κοινοβούλιο. Κατά συνέπεια, μπορεί να ειπωθεί κανείς πως αν ο Έρντογάν κερδίσει τις προεδρικές εκλογές, θα αντικαταστήσει ολόκληρη την ομάδα των υπουργών του ώστε να μη χάσει έδρες στο κοινοβούλιο. Ή ίσως να θεωρεί ότι θα έχει μία τόσο ξεκαθαρή πλειοψηφία που

μπορεί να χάσει και μερικές έδρες. Οι κατάλογοι και οι υποψήφιοι δεν προκαθορίζουν επ' ουδενί το αποτέλεσμα. Τα πάντα είναι ακόμα πιθανά τόσο στις κοινοβουλευτικές όσο και στις προεδρικές εκλογές. Η αντιπολίτευση είναι στην καλύτερη θέση που έχει βρεθεί ποτέ τα τελευταία 20 χρόνια. Η οικονομία, για καιρό ένας άσος στο μανίκι του AKP, αγκομαχάει, ο πληθωρισμός είναι τόσο υψηλός όσο ήταν τη δεκαετία του 1990, επισήμως γύρω στο 50%, ανεπίσημα πιο κοντά στο 150%. Ειδικά τώρα, στη διάρκεια του μήνα νηστείας του Ραμαζανίου, πολλοί Τούρκοι συνειδητοποιούν όσα δεν μπορούσαν πλέον να πληρώσουν. Και οι κρατικές επιδόσεις μετά τους σεισμούς της όης Φεβρουαρίου ήταν αργές και ανεπαρκείς.

Το πιθανότερο σενάριο για τις κοινοβουλευτικές εκλογές είναι ένα κοινοβούλιο χωρίς καθαρές πλειοψηφίες. Καμία από τις δύο μεγάλες συμμαχίες δεν θα εξασφαλίσει απόλυτη πλειοψηφία. Ο λαοφίλης δημοσιογράφος Ισμαήλ Σαϊμάζ σχολίασε πως σε κάθε περίπτωση θα υπάρχουν δύο AKP στο κοινοβούλιο. Το σημερινό κόμμα στις λίστες του AKP και το πρώην AKP στις λίστες της αντιπολίτευσης, αφού τόσο πολλοί πρώην πολιτικοί του AKP έχουν προσχωρήσει σε αντιπολιτευόμενα κόμματα. Το φιλοκουρδικό Δημοκρατικό Κόμμα του Λαού (HDP), που κατεβαίνει υποψήφιο στις λίστες του Πράσινου Αριστερού Κόμματος, θα εξασφαλίσει γύρω στο 10%. Όμως, για μία σταθερή πλειοψηφία, οι ενδοσυμμαχικές διαφορές θα είναι τουλάχιστον εξίσου πολύπλοκες όσο και η εξασφάλιση της στήριξης του HDP. Και οι δύο μεγάλες συμμαχίες έχουν ιδεολογικές και προγραμματικές διαφορές. Δύσκολα μπορεί να τις φρανταστεί κανείς να ψηφίζουν σαν ένα ενιαίο μπλοκ σε ευαίσθητα ζητήματα. Κατά συνέπεια, ο μελλοντικός πρόεδρος θα πρέπει να δουλέψει με μεταβαλλόμενες πλειοψηφίες, αναζητώντας στήριξη και από κόμματα της αντιπάλιας συμμαχίας. Καθόλου εύκολη δουλειά σε ένα τόσο πολωμένο πολιτικό τοπίο.

Παρότι οι νικητές των εκλογών δεν είναι σε καμία περίπτωση προφανείς, οι πτηνμένοι είναι ήδη γνωστοί. Οι υπουργοί, ειδικά οι νέες γυναίκες, έχουν ελάχιστη εκπροσώπηση στις λίστες των δύο μεγάλων συμμαχιών. Η τουρκική πολιτική παραμένει ένα βασίλειο γηραιών ανδρών.

Ο Εκρέμ Εντβ Γκουζέλντερε είναι Κύριος Ερευνητής Εξωτερικού στο Πρόγραμμα Τουρκίας του ENAMEN